

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕНКА**

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	ПЕРШИЙ (БАКАЛАВРСЬКИЙ)
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	01 ОСВІТА / ПЕДАГОГІКА
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	014 СЕРЕДНЯ ОСВІТА
ПРЕДМЕТНА СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ	014.03 Середня освіта (Історія)
ОСВІТНЯ ПРОГРАМА КВАЛІФІКАЦІЯ	Середня освіта (Історія та Географія) Бакалавр освіти. Вчитель історії та географії

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою
Центральноукраїнського державного
педагогічного університету імені
Володимира Винниченка

Голова Вченої ради

_____ О. А. Семенюк
(протокол № _____ від _____)

Ректор

_____ О. А. Семенюк
(наказ № _____ від _____)

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Історія та Географія)» з підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти є нормативним документом, який регламентує нормативні, компетентності, кваліфікаційні, організаційні, навчальні та методичні вимоги у підготовці бакалаврів.

Розроблена робочою групою у складі:

Грінченко Віктор Григорович – керівник проектної групи (гарант), кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії України ЦДПУ;

Токар Наталія Миколаївна – кандидат історичних наук, доцент кафедри історії України ЦДПУ;

Козир Ірина Анатоліївна – кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії України ЦДПУ;

Бабак Оксана Іванівна – кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри всесвітньої історії; завідувачка кафедри всесвітньої історії ЦДПУ;

Парсамов Сергій Суренович – доктор історичних наук, професор, професор кафедри всесвітньої історії ЦДПУ;

Позднякова Інна Сергіївна – кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри всесвітньої історії;

Пономаренко Людмила Василівна – кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри всесвітньої історії;

Вівсяна Інна Анатоліївна – кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії України ЦДПУ.

ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ «Середня освіта (Історія та Географія)» зі спеціальності 014.03 Середня освіта (Історія)		
1 – Загальна інформація		
<i>Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу</i>	Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка, кафедра історії України, кафедра всесвітньої історії	
<i>Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу</i>	Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський) Бакалавр освіти. Вчитель історії та географії	
<i>Офіційна назва освітньої програми</i>	Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Історія та Географія)» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 014.03 Середня освіта (Історія)	
<i>Тип диплому та обсяг освітньої програми</i>	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки 10 місяців	
<i>Наявність акредитації</i>	Спеціальність акредитована Акредитаційною комісією України 5 липня 2016 р., протокол № 122 (наказ МОН України від 06.07.2016 № 806). Термін дії сертифіката до 1 липня 2026 р.	
<i>Цикл / рівень</i>	FQ-EHEA – перший цикл, EQF LLL – 6 рівень, НРК – 6 рівень	
<i>Передумови</i>		
<i>Мова (и) викладання</i>	Українська	
<i>Термін дії освітньої програми</i>	Зберігається до наступної освітньої програми та її планового оновлення. Цей термін не перевищує період акредитації.	
<i>Інтернет адреса постійного розміщення опису освітньої програми</i>	www.cuspu.edu.ua	
2 – Мета освітньої програми		
Формування особистості фахівця галузі освіти, здатного вирішувати завдання професійної діяльності на нових засадах, з урахуванням сучасних потреб суспільства; формування професійних компетентностей майбутніх учителів історії та географії основної (базової) середньої школи; особистості випускника вищого навчального закладу, який має бути компетентним не лише в професійній галузі, але й мати активну життєву позицію, високий рівень громадянської свідомості.		
3 – Характеристика програми		
1	<i>Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація)</i>	01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта (Історія). Поєднана спеціальність: 014 Середня освіта (Географія). Освітній процес у закладах вищої освіти (рівень базової середньої освіти) за предметною і поєднаною спеціальностями. Сучасні теоретичні засади відповідних наук (достатні для формування предметних компетентностей), педагогіки та психології, методики навчання з фаху і поєднаної спеціальності (рівень базової середньої освіти).
2	<i>Орієнтація освітньої програми</i>	Освітньо-професійна програма підготовки бакалавра має прикладний характер; структура програми передбачає динамічне, інтегративне та інтерактивне навчання. Програма пропонує комплексний підхід до здійснення діяльності в сфері освіти та реалізує це через навчання та практичну підготовку. Дисципліни та модулі, включені в програму, орієнтовані на актуальні

		напрями, в рамках яких можлива подальша професійна та наукова кар'єра здобувача.
3	<i>Основний фокус освітньої програми та спеціалізації</i>	Основною метою освітньо-професійної програми є підготовка висококваліфікованих кадрів, які б мали глибокі міцні знання для виконання професійних завдань та обов'язків освітнього та інноваційного характеру в галузі сучасної історичної та географічної наук, педагогіки та методики загальної середньої освіти. Програма дозволяє всебічно вивчити специфіку освітньої сфери, робити акцент на здобутті навичок та знань у сфері історичної та географічної освіти та науки, що передбачає визначену зайнятість, можливість подальшої освіти та кар'єрного зростання.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та продовження освіти		
1	<i>Працевлаштування</i>	232 Викладач середнього навчального закладу 2320 Викладач середнього навчального закладу 235 Інші професіонали в галузі навчання 2352 Професіонали в галузі методів навчання 2359.2 Інші професіонали в галузі навчання 2320 Викладач професійно-технічного навчального закладу 2320 Вчитель загальноосвітнього навчального закладу 2320 Методист заочних шкіл і відділень 2331 Вчитель загальноосвітнього навчального закладу 2351.2 Вихователь-методист
2	<i>Продовження освіти</i>	Можливість навчання за програмою другого циклу FQ-ЕНЕА, 7 рівня EQF LLL та 7 рівня НРК.
5 – Викладання та оцінювання		
1	<i>Підходи до викладання та навчання</i>	У процесі викладання та навчання застосовуються наступні методи навчання: За типом пізнавальної діяльності: пояснювально-ілюстративний; репродуктивний; аналітичний; індуктивний; дедуктивний; За основними етапами процесу: формування знань; формування умінь і навичок; застосування знань; узагальнення; закріплення; перевірка; За системним підходом: стимулювання та мотивація; контроль та самоконтроль. За джерелами знань: словесні – розповідь, пояснення, лекція; наочні – демонстрація, ілюстрація. За рівнем самостійної розумової діяльності: практичний; метод проблемного викладання. Основні види занять: лекції, семінари, лабораторні роботи, практичні заняття, виконання індивідуальних робіт, самопідготовка та самостійна робота, консультації, навчальні та виробничі (педагогічна) практики тощо.
2	<i>Система оцінювання</i>	Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за 100-бальною шкалою оцінювання, за шкалою ECTS та національною шкалою оцінювання. Види контролю: поточний, підсумковий, самоконтроль, державна атестація. Форми контролю: усне та письмове опитування, тестові завдання, творча робота, презентація, портфоліо, звіт, екзамени та заліки з урахуванням накопичених балів поточного контролю.
6 – Програмні компетентності		
Інтегральна компетентність (ІК)		Бакалавр (рівень б): здатність розв'язувати складні

		спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій та методів освітніх наук та історичних і характеризується комплексністю та невизначеністю педагогічних умов організації навчально-виховного процесу в основній (базовій) середній школі.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності
	ЗК 2	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
	ЗК 3	Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
	ЗК 4	Здатність працювати в команді.
	ЗК 5	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
	ЗК 6	Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.
	ЗК 7	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
	ЗК 8	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
	ЗК 9	Здатність використовувати знання іноземної мови в освітній діяльності.
	ЗК 10	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (ПК)	ПК 1	Здатність формувати в учнів предметні компетентності з історії та географії.
	ПК 2	Здатність застосовувати сучасні методи й освітні технології навчання при викладанні історії та географії.
	ПК 3	Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів з історії та географії.
	ПК 4	Здатність аналізувати особливості сприйняття та засвоєння учнями навчальної інформації з метою прогнозу ефективності та корекції навчально-виховного процесу з історії.
	ПК 5	Здатність володіти категоріально-понятійним апаратом та хронологією історичної та географічної наук.
	ПК 6	Здатність розкривати загальну структуру історичної науки на основі взаємозв'язку основних історичних процесів та постатей.
	ПК 7	Здатність характеризувати досягнення історичної науки та сучасний стан історичних інституцій, їх ролі у суспільному житті.
	ПК 8	Здатність характеризувати та визначати історичні джерела (пам'ятки).
	ПК 9	Здатність застосовувати пошук, аналіз та розуміння архівних матеріалів, історико-географічний внесок та дискутування про минуле в політичному та культурному

		аспекті.
	ПК 10	Здатність до перенесення системи наукових історичних та географічних знань у площину навчальних предметів Історії та Географії, здійснення структурування навчального матеріалу.
	ПК 11	Здатність чітко і логічно відтворювати базові історичні знання, оцінювати нові відомості, факти, події та інтерпретації в контексті формування в учнів цілісної історичної картини світу.
	ПК 12	Здатність формулювати тексти та короткі описи (есе) на основі сучасної (оновленої) історичної та географічної інформації, яка може бути використана, наприклад в журналістиці, місцевих органах влади та музеях.
	ПК 13	Здатність застосовувати основні етапи історичного процесу навчання історії для планування та організації освітньо-виховного процесу при вивченні історії.
	ПК 14	Здатність здійснювати добір методів і засобів навчання історії та географії, спрямованих на розвиток здібностей учнів.
	ПК 15	Здатність формувати в учнів предметні (спеціальні) уміння.
	ПК 16	Здатність здійснювати об'єктивний контроль та оцінювання рівня навчальних досягнень учнів з історії та географії.
	ПК 17	Здатність застосовувати сучасні методи й освітні технології, у тому числі й інформаційні, для забезпечення якості навчально-виховного процесу в середніх загальноосвітніх закладах.
	ПК 18	Здатність брати на себе відповідальність, бути активним у прийнятті рішень, суспільному житті, урегулюванні конфліктів ненасильницьким чином, функціонуванні та розвитку демократичних інститутів суспільства.
	ПК 19	Здатність формувати високу історичну й громадянську свідомість, політичну культуру, національну гідність та історичну національну пам'ять.
	ПК 20	Здатність застосовувати базові знання з природничих та суспільних наук у навчанні та професійній діяльності при вивченні Землі, геосфер, материків і океанів, України, природних і суспільних територіальних комплексів.
	ПК 21	Здатність пояснювати закономірності територіальної організації суспільного

		виробництва, просторових процесів та форм організації життя людей у світі, його регіонах та країнах.
	ПК 22	Здатність усвідомлювати сутність взаємозв'язків між природним середовищем та людиною, розуміти та пояснювати стратегію сталого розвитку людства.
	ПК 23	Здатність встановлювати роль і місце України у сучасному світі в контексті географічних чинників її розвитку, аналізувати і пояснювати особливості геопросторової організації природи, населення і господарства України.
7 – Програмні результати навчання		
Знання (ПРЗ)	ПРЗ 1	Знає історичну та географічну термінологію та наукову періодизацію історичних та географічних процесів.
	ПРЗ 2	Знає та розуміє основні концепції, теорії та етапи розвитку історичної та географічної наук, орієнтується на їх сучасні досягнення.
	ПРЗ 3	Знає методи формування історичних та географічних понять і закономірностей та розуміє взаємозв'язок між ними.
	ПРЗ 4	Знає сучасні теоретичні та практичні основи навчання історії та географії в основній (базовій) середній школі.
	ПРЗ 5	Знає методологічні засади методики навчання історії та географії, критерії відбору, принципи структурування змісту навчальних курсів в основній (базовій) середній школі.
	ПРЗ 6	Знає норми, критерії оцінювання знань, умінь учнів та отримання від них зворотного зв'язку.
	ПРЗ 7	Знає сучасні інтерактивні методи навчання учнів; форми організації навчання та специфіку застосування новітніх освітніх технологій в основній (базовій) середній школі.
Уміння (ПРУ)	ПРУ 1	Уміє самостійно проводити уроки, вибирати та застосовувати продуктивні технології, методи, прийоми, форми та засоби навчання.
	ПРУ 2	Здатний пояснити та провести аналіз суспільних явищ, процесів і тенденцій у державі та світі, концепцію сталого розвитку людства.
	ПРУ 3	Встановлює роль і місце України у сучасному світі в контексті історичних та географічних чинників її розвитку
	ПРУ 4	Уміє інтегрувати знання, які отримані в процесі вивчення різних дисциплін в єдиний комплекс суспільствознавчих дисциплін, відповідно до вимог Державного стандарту

		середньої освіти.
	ПРУ 5	Застосовує сучасні методики і технології, в тому числі і інформаційні, для забезпечення формування в учнів предметних компетентностей та для формування основ цілісної природничо-наукової картини світу відповідно до вимог державного стандарту з освітньої галузі «Природознавство» основної (базової) середньої школи
	ПРУ 6	Здатний формувати критичне мислення в учнів.
	ПРУ 7	Здатний виробити вміння планувати, організовувати та аналізувати різноманітні види навчальних і позааудиторних занять.
	ПРУ 8	Уміє використовувати найбільш ефективні методи навчання, виховання і розвитку учнів.
	ПРУ 9	Здатний до ведення науково-методичної роботи, дослідно-експериментальних форм педагогічної діяльності.
	ПРУ 10	Характеризує об'єктивно та неупереджено історичні події та постаті різних історичних періодів.
	ПРУ 11	Формує в учнів уміння користуватися географічною та картографічною мовою в навчальному процесі, застосовувати алгоритми користування картографічною продукцією при характеристиці окремих географічних та історичних об'єктів і територій
	ПРУ 12	Уміє самостійно вести польові природознавчі, фізико-географічні й суспільно-географічні та історичні дослідження, необхідні для організації практичних занять з географії в школі та для позашкільної краєзнавчої і природоохоронної роботи
	ПРУ 13	Уміє переносити систему наукових історичних та географічних знань у площину початкових предметів Історії та Географії, чітко і логічно розкривати основні теорії та етапи розвитку історичної та географічної наук.
	ПРУ 14	Уміє застосовувати методичні підходи і сучасні технології навчання історії та географії з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів.
	ПРУ 15	Володіє основами професійної культури, здатний до підготовки та редагування текстів професійного змісту державною мовою.
	ПРУ 16	Володіє іноземною мовою на рівні, необхідному для роботи з науково-методичною літературою.

	ПРУ 17	Здатний забезпечувати охорону життя і здоров'я учнів в освітньо-виховному процесі та позаурочній діяльності, літніх дитячих оздоровчих таборах.
	ПРУ 18	Володіє інформаційно-комунікаційними технологіями і вміє упроваджувати її в освітній процес.
Комунікація (ПРК)	ПРК 1	Здатний з дотриманням етичних норм формувати комунікаційну стратегію зі всіма учасниками освітнього процесу.
	ПРК 2	Організовує співпрацю учнів і вихованців та ефективно працює в команді (педагогічному колективі освітнього закладу, інших професійних об'єднаннях).
	ПРК 3	Здатний розуміти значення культури як форми людського існування, цінувати різноманіття та мультикультурність світу і керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу і співробітництва.
	ПРК 4	Здатний виявляти психологічні особливості засвоєння учнями навчальної інформації, психологічні особливості становлення характеру учнів, розвитку їх здібностей з метою діагностики, прогнозування ефективності та корекції педагогічного процесу.
Автономія і відповідальність (ПРА)	ПРА 1	Здатний вчитися упродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності набуту під час навчання кваліфікацію.
	ПРА 2	Здатний аналізувати соціально та особистісно значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на основі сформованих ціннісних орієнтирів і гуманістичних ідеалів.
	ПРА 3	Здатний створювати рівноправне і справедливе освітнє середовище, що сприяє навчанню всіх учнів, незалежно від їх соціально-культурно-економічного контексту.

8 – Ресурсне забезпечення

<i>Кадрове забезпечення</i>	<p>Підготовка бакалавра забезпечена науково-педагогічними кадрами, які мають освіту, відповідну профілям навчальних дисциплін і систематично займаються науковою і науково-методичною діяльністю. Підготовку здійснюють доктори наук, професори та кандидати наук, доценти за профілем освітньої програми. У зв'язку із новими підходами до створення та реалізації освітньої програми розроблена стратегія підвищення кваліфікації науково-педагогічних кадрів, яка відповідає діючій нормативній базі та будується на наступних принципах:</p> <ul style="list-style-type: none"> - обов'язковості та періодичності проходження стажування і підвищення кваліфікації; - прозорості процедур організації стажування та підвищення
-----------------------------	--

	<p>кваліфікації; - моніторингу відповідності змісту програм підвищення кваліфікації задачам професійної діяльності.</p>
<p><i>Матеріально-технічне забезпечення</i></p>	<p>Для реалізації концепції освітньої діяльності наявні усі необхідні структурні, фінансові, технічні ресурси, що відповідають діючим нормам і забезпечують проведення усіх видів навчальної та науково-дослідної роботи студентів, передбачених освітньою програмою: навчальні корпуси з лекційними аудиторіями, оснащеними мультимедійною технікою, лабораторіями, комп'ютерними класами, спортивний зал, бібліотека, соціальна інфраструктура університету, забезпечення гуртожитком, стипендіальне забезпечення, санаторій-профілакторій. Стан приміщень засвідчено санітарно-технічними паспортами, що відповідають існуючим нормативним актам.</p> <p>При плануванні, розподілі та наданні навчальних ресурсів і забезпеченні підтримки здобувачів вищої освіти враховуються потреби різноманітного студентського контингенту (такого як студенти: з досвідом, заочної форми навчання, з особливими освітніми потребами) та принципи студентоцентрованого навчання. Внутрішнє забезпечення якостей освіти гарантує, що всі необхідні ресурси відповідають цілям навчання, є загальнодоступними, а студенти поінформовані про їх наявність.</p> <p>Матеріально-технічне забезпечення дозволяє організувати освітній процес протягом всього циклу підготовки за освітньо-професійною програмою.</p>
<p><i>Інформаційне та навчально-методичне забезпечення</i></p>	<p>Підготовка бакалавра за профілем концепції освітньої діяльності забезпечена навчально-методичною документацією з усіх видів навчальних занять, доступом кожного студента до бібліотечних фондів, електронних фахових журналів, електронних бібліотечних ресурсів світу і баз даних відповідно до повного переліку дисциплін навчального плану, електронних навчальних ресурсів, наявністю навчальних лабораторій для проведення занять з усіх дисциплін як обов'язкової, так і варіативної частини освітньо-професійної програми, наявністю методичних посібників і рекомендацій для проведення практикумів і підготовки кваліфікаційної роботи. Студенти забезпечені базами проходження педагогічної практики (загальноосвітні навчальні заклади м.Кропивницький та Кіровоградської області).</p> <p>З метою управління освітнім процесом розроблено ефективну політику в сфері інформаційного менеджменту та відповідну інтегровану інформаційну систему управління освітнім процесом. Дана система передбачає автоматизацію основних функцій управління освітнім процесом, зокрема: забезпечення проведення вступної компанії, планування та організація навчального процесу; доступ до навчальних ресурсів; обліку та аналізу успішності здобувачів вищої освіти; адміністрування основних та допоміжних процесів забезпечення освітньої діяльності; моніторинг дотримання стандартів якості; управління знаннями та інноваційний менеджмент; управління кадрами та ін.</p> <p>Продовжено угоду з компанією Microsoft щодо участі університету у MSDN Academic Alliance, оформлено підписку MSDN Premium, що дозволяє в повному обсязі забезпечити навчальні аудиторії такими ліцензійними продуктами як: Microsoft Windows XP, Office 2010, Windows Server, Visual Studio та інші. Крім того, університет має</p>

	<p>ліцензію для внутрішнього використання на StarOffice. Локальні мережі навчальних корпусів з'єднуються оптоволоконною лінією. 13 навчальних комп'ютерних лабораторій об'єднані в окремий навчальний домен. Серверна база комп'ютерної мережі складається з комплекту сучасних потужних серверів, у тому числі на основі багатоядерних Intel (R) Xeon (TM) CPU 3.00GHz 86_64. Для проведення лабораторних занять з навчальної дисципліни «Основи інформаційних технологій» використовуються комп'ютерні лабораторії № 20 корпусу № 1, оснащені відповідними пакетами прикладних програм (в тому числі ліцензованих): OpenOffice, 7-Zip, Internet Explorer, FreePascal, Mozilla Firefox, Foxit Reader.</p> <p>Для забезпечення самостійної роботи та якісної підготовки студентів створено навчально-методичну базу загальним обсягом 30 Гб електронних посібників, лекційних матеріалів, додаткової літератури. Велика кількість навчальних матеріалів (об'ємом більше 20 Гб) розміщена в університетському хмарному сховищі, що надає змогу студентам користуватися електронними версіями лекцій та практичних занять з мобільних пристроїв та домашніх комп'ютерів.</p> <p>Створена та успішно функціонує система дистанційної освіти Moodle-ЦДПУ (http://moodle.kspu.kr.ua/), в межах якої підготовлено 158 дистанційних навчальних курсів, в якій зареєстровано усіх студентів Університету. Найбільш успішним проектом (більше 10 млн. переглядів) з реалізації сучасних мультимедійних систем навчання є створення навчально-виховного середовища «Вікі ЦДПУ» на базі MediaWiki (http://wiki.kspu.kr.ua/index.php), до спільноти цього проекту вже залучено студентів усіх факультетів університету.</p> <p>Поступово наповнюється курсами система електронний архів-репозитарій Хмарка ЦДПУ (https://owncloud.kspu.kr.ua/), електронна бібліотека (http://www.cuspu.edu.ua/ua/pro-biblioteku). Інформаційна мережа Інтернет та доступ до міжнародної наукової бази даних Web of Science (наказ МОН України №1286 від 19.09.2017 р. «Про надання доступу вищим навчальним закладам і науковим установам, що знаходяться у сфері управління Міністерства освіти і науки України, до електронних наукових баз даних») допомагають студентам отримувати необхідну для навчання та провадження наукової діяльності, підвищення професійної кваліфікації інформацію, уможливають вільний доступ до навчальної та наукової інформації з різних дисциплін, що є невід'ємною складовою процесу становлення студентів як фахівців.</p>
9 – Академічна мобільність	
<p><i>Національна кредитна мобільність</i></p>	<p>Передбачає можливість національної кредитної мобільності за деякими навчальними модулями, що забезпечують набуття загальних компетентностей. Обсяг одного кредиту 30 годин.</p>
<p><i>Міжнародна кредитна мобільність</i></p>	<p>Участь студентів та викладачів у програмі академічного обміну на підставі підписання міжнародних договорів про співробітництво в галузі освіти та науки та угоди про подвійний диплом: Поморська Академія, м. Слупськ (Польща).</p>
<p><i>Навчання іноземних здобувачів вищої освіти</i></p>	<p>У межах ліцензійного обсягу спеціальності та за умови попередньої мовленнєвої підготовки.</p>
10 – Форми атестації здобувачів вищої освіти	

Атестація випускників освітньої програми «Середня освіта (Історія та Географія)» за спеціальністю 014.03 Середня освіта (Історія) на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти здійснюється у формі комплексного кваліфікаційного екзамену.

Комплексний кваліфікаційний екзамен має на меті встановлення освітньої та професійної кваліфікації і включає завдання для визначення результатів навчання з теорії та методики викладання історії, теорії та методики навчання географії в основній (базовій) середній школі та в непрофільних класах старшої школи.

Завершується атестація здобувача видачею документу встановленого зразка про присудження йому ступеня бакалавра із присвоєнням кваліфікації: Бакалавр освіти. Вчитель історії та географії.

Перелік компонент освітньої програми

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові роботи, практики, атестація)	Кількість кредитів ECTS	Загальний обсяг годин	Семестр	Форма контролю
Обов'язкові компоненти ОК					
ОК 1	Українська мова за професійним спрямуванням	4	120	3-4	залік, екзамен
ОК 2	Філософія	3	90	3	екзамен
ОК 3	Іноземна мова за професійним спрямуванням	6	180	1-2	залік, екзамен
ОК 4	Інформаційно-комунікаційні технології	3	90	2	залік
ОК 5	Безпека життєдіяльності та основи охорони праці	4	120	2	залік
ОК 6	Психологія	4,5	135	1-2	залік, екзамен
ОК 7	Педагогіка	6,5	195	3-4	екзамен, екзамен
ОК 8	Вікова фізіологія та валеологія	3	90	1	залік
ОК 9	Інклюзивна освіта	3	90	7	екзамен
ОК 10	Методика виховної роботи	3	90	6	залік
ОК 11	Методика викладання історії	4	120	6	екзамен
ОК 12	Вступ до історії	3	90	1	залік
ОК 13	Історія стародавнього світу	9,5	285	1-2	екзамени
ОК 14	Археологія України	4,5	135	1	екзамен
ОК 15	Допоміжні історичні дисципліни	5	150	1	екзамен
ОК 16	Загальна етнографія	4	120	1	екзамен
ОК 17	Історія України	24,5	735	2-7	екзамени
ОК 18	Етнографія України	3,5	105	2	залік
ОК 19	Історична географія України	3	90	2	залік
ОК 20	Історія середніх віків	9,5	285	3,4	залік, екзамен
ОК 21	Нова історія Європи і Америки	7,5	225	5,6	екзамени
ОК 22	Історія української культури	4,5	135	5	екзамен
ОК 23	Нова історія Азії й Африки	3,5	105	7	залік
ОК 24	Новітня історія Європи й Америки	6,5	195	7,8	екзамени
ОК 25	Новітня історія Азії й Африки	3	90	8	екзамен
ОК 26	Картографія з основами топографії	5	150	4	залік
ОК 27	Географія материків і океанів	4	120	5	екзамен

ОК 28	Методика навчання географії	3,5	105	6	екзамен
ОК 29	Оглядові лекції до А	1,5	45	8	
ОК 30	Виробнича практика у школі	9	270	8	д. залік
ОК 31	Навчальна практика з психології	1,5	45	3	залік
ОК 32	Навчальна практика з педагогіки	1,5	45	5	залік
ОК 33	Навчальна практика з історії	1,5	45	7	залік
ОК 34	Навчальна географічна практика	3,5	105	4,5	залік
ОК 35	Курсова робота з історії	3	90	6	д. залік
ОК 36	Курсова робота з методики викладання історії	3	90	8	д. залік
Загальний обсяг обов'язкових компонент		172,5	5175		
Вибіркові компоненти ВК					
ВК (соціально-гуманітарного циклу)					
ВК 1	1 дисципліна з переліку*	3	90	4	залік
ВК (фахового циклу)					
Блок 1					
ВК 2	Історія слов'янських народів	14,5	435	4,5,6,7	заліки
Блок 2					
ВК 3	Історія південних і західних слов'ян	14,5	435	4,5,6,7	заліки
ВК (географічного циклу)					
Блок 1					
ВК 4	Загальне землезнавство	5,5	165	3	екзамен
ВК 5	Геологія	5	150	3	залік
ВК 6	Основи суспільної географії	4,5	135	5	залік
ВК 7	Географія населення	4,5	135	5	залік
ВК 8	Фізична географія України	3,5	105	6	залік
ВК 9	Економічна і соціальна географія України	6	180	7	екзамен
ВК 10	Географія світового господарства	5	150	7	залік
ВК 11	Політична географія	3	90	8	залік
ВК 12	Регіональна економічна і соціальна географія	3	90	8	екзамен
ВК 13	Географія Кіровоградської області	3	90	8	залік
Блок 2					
ВК 14	Загальна фізична географія	5,5	165	3	екзамен
ВК 15	Кліматологія	5	150	3	залік
ВК 16	Вступ до економічної і соціальної географії	4,5	135	5	залік
ВК 17	Демогеографія	4,5	135	5	залік
ВК 18	Географія ґрунтів	3,5	105	6	залік
ВК 19	Суспільна географія України	6	180	7	екзамен
ВК 20	Економічна і соціальна географія зарубіжних країн	5	150	7	залік
ВК 21	Етногеографія	3	90	8	залік
ВК 22	Економічна географія світового господарства	3	90	8	екзамен
ВК 23	Природні заповідні території	3	90	8	залік
Практична підготовка (ВК історичного циклу)					
Блок 1					
ВК 24	Навчальна археологічна практика	5	150	2,3	залік

БК 25	Навчальна музейна	2	60	6,7	залік
Блок 2					
БК 26	Навчальна етнографічна практика	5	150	2,3	залік
БК 27	Навчальна архівна	2	60	6,7	залік
Загальний обсяг вибіркового компонента		67,5	2025		
Загальний обсяг освітньої програми		240	7200		

* перелік вибіркового дисциплін загальної підготовки затверджує Вчена рада університету

**Перелік нормативних документів,
на яких базується освітня програма:**

1. Закон України «Про вищу освіту». <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
2. Національна рамка кваліфікацій. Додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341. <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.
3. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010.– К. : Видавництво «Соціформ», 2010.
4. Перелік галузей знань і спеціальностей – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF>
5. Наказ МОН України від 01.06.2016 за №600 «Про затвердження та введення в дію Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти» - http://old.mon.gov.ua/files/normative/2016-06-01/5555/nmon_600.zip
6. Наказ МОН України від 31.05.2016 за №506 Про затвердження Переліку предметних спеціалізацій спеціальності 014 «Середня освіта (за предметними спеціалізаціями)», за якими здійснюється формування і розміщення державного замовлення та поєднання спеціальностей (предметних спеціалізацій) в системі підготовки педагогічних кадрів. - <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0798-16>
7. Порядок внесення інформації, яка повинна міститися в документах про вищу освіту державного зразка. Постанова Кабінету міністрів України від 5 травня 2016 р. № 325: <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=249014993> /
8. Положення про організацію освітнього процесу в Кіровоградському державному педагогічному університеті імені Володимира Винниченка на 2016-2017 навчальний рік / Кіровоград : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2016. – 88 с.
9. Про затвердження Національної рамки кваліфікацій : постанова Каб. Мін. України від 23 лист. 2011 р. № 1341. [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF> (21.07.2014).
10. Розроблення освітніх програм. Методичні рекомендації Академії педагогічних наук України / Авт. В.М. Захарченко, В.І. Луговий, Ю.М. Рашкевич, Ж.В. Таланова / За ред. В.Г. Кременя. – К. : ДП «НВЦ «Пріорітети», 2014. – 108 с.
11. The European Qualifications Framework for Lifelong Learning (EQF). – European Communities, 2008. [Electronic resource]. – URL : www.ond.vlaanderen.be/hogeronderwijs/bologna/news/EQF_EN.pdf.

